

شورای راهبردی
روابط خارجی

چشم‌انداز توافقات اخیر آمریکا با انصارالله و حماس

چندی پیش جنبش حماس از مذاکره مستقیم با دولت آمریکا و توافق برای آزادی عیدان الکساندر، اسیر نظامی دوتابعیتی آمریکایی-اسرائیلی خبر داده بود. پس از آن نیز یک مقام ارشد حماس مذاکرات مستقیم با آمریکا را تأیید کرد. اما ماجرا از چه قرار است؟ آمریکا همواره به عنوان میانجی غیرمستقیم در مذاکرات فلسطین عمل کرده است. اما این بار کمتر کسی انتظار داشت که چنین مذاکراتی میان آمریکایی‌ها و حماس صورت بگیرد. در این خصوص سناریوهای مختلفی مطرح است که از همه آن‌ها مهم‌تر سفر دونالد ترامپ به منطقه است. ترامپ پیش از این سفر دو اقدام غیرمنتظره انجام داد: نخست توقف جنگ یمن و دیگری مذاکره با حماس. لذا سناریویی که به ذهن متبادر می‌شد این بود که رئیس‌جمهور آمریکا در حال ایجاد شرایط مناسب برای سفر به منطقه است تا بتواند بزرگترین معاملات اقتصادی را با کشورهای نفت‌خیز حاشیه جنوب خلیج فارس امضاء کند.

در یمن با میانجیگری عمان تلاش شد که آتش جنگ میان آمریکا و انصارالله در دریای سرخ متوقف شود و به احتمال زیاد در مورد حماس هم قطر میانجی بوده است. سپس صحبت از آزادی یک اسیر آمریکایی توسط حماس مطرح شد که این مسائل سبب شد که ترامپ نزد ملت‌های عربی به عنوان کسی که با حماس وارد گفت‌وگو شده، شناخته شود.

طرفداران این سناریو معتقد هستند که خبر مبنی بر عدم اطلاع بنیامین نتانیاهو از مذاکرات حماس و آمریکا و توافق برای آزادی اسیر آمریکایی یک خبر ساختگی جهت تکمیل سناریویی نزد افکار عمومی بود. البته این اقدامات تا اندازه‌ای موفق عمل کرد. زیرا ترامپ توانست نشان دهد که از اقدامات جنایت‌بار رژیم اسرائیل تا حدی فاصله گرفته و به حماس نزدیک شده است. پس از آن نیز، هم اسیر آمریکایی آزاد و هم ده‌ها کامیون مواد غذایی به غزه تحت محاصره ارسال شد.

لذا ترامپ بعد از این مقدمه چینی و زمینه‌سازی توانست معاملات و توافقات سنگینی در سه کشور عربستان، امارات و قطر به امضاء برساند. درغیر این صورت، از آنجا که چون ترامپ به عنوان یکی از پشتیبانان اصلی نتانیاهو و جنایات او در فلسطین شناخته می‌شود، مسلماً در جریان معامله با عربستان و حتی دیگر کشورهای عربی زمینه اعتراضات داخلی فراهم می‌شد.

همچنین برخلاف برخی ادعاها، رژیم اسرائیل نیز از این اقدامات ترامپ مطلع بوده که اجازه ورود کامیون‌های حامل مواد غذایی را داده است. به نظر می‌رسد که این سناریویک سناریوی کوتاه‌مدت خواهد بود و احتمالاً با پایان سفر ترامپ منقضی می‌شود. همچنان که روز جمعه شاهد حملات نظامی رژیم اسرائیل علیه یمن بودیم و این بیانگر آن است که احتمالاً واشنگتن بعد از این، سیاست‌های سابق را ادامه خواهد داد. در این میان ترامپ در موضع‌گیری‌هایش در خصوص غزه تناقض‌های زیادی داشت: یک بار در مورد کوچ کامل فلسطینیان صحبت می‌کند و یک بار از اعزام نیروهای آمریکایی به آنجا و اغلب مواقع هم حامی سیاست‌های نتانیاهو است. این تغییرات شدید در موضع‌گیری ترامپ بیانگر سردرگمی او در اتخاذ یک سیاست درست است. ولی با این حال موضع غالب و اصلی ترامپ احتمالاً پیگیری دیدگاه اطرافیان‌ش و همچنین کنگره خواهد بود که به شدت حامی رژیم اسرائیل هستند. در مجموع باید توجه داشت که پیوند میان آمریکا و رژیم اسرائیل راهبردی است و این مسائل باعث تغییر سیاست آمریکا نسبت به این رژیم نخواهد شد.

از سوی دیگر، کشورهای عربی نیز ملاحظات و منافع خود را در نظر دارند. طی یک سال و هشت ماه گذشته از زمان طوفان الاقصی تاکنون، رهبران عرب صرفاً به یکسری انتقادات ملایم نسبت به سیاست‌های رژیم اسرائیل بسنده کرده‌اند. در این برهه نیز، رهبران عرب در وهله نخست به دنبال زمینه‌چینی برای آمدن ترامپ به منطقه با هدف بستن قراردادهای تجاری بلندمدت بودند و در گام بعدی این کشورها می‌خواهند به گونه‌ای در برابر جبهه مقاومت، حمایت آمریکا را نیز به نمایش بگذارند. با توجه به پیوند این کشورها با آمریکا مسلماً آنها با پایان این سفر قرار نیست که خیلی در مورد حماس تغییر موضع دهند.

یاسمن طاهریان

خبرنگار گروه بین‌الملل

دور دوم ریاست جمهوری دونالد ترامپ تقریباً همان چیزی است که منتقدان انتظار داشتند و البته کمی بیشتر: دولتی که وفاداران بی‌چون و چرا و مجریانی با روحیه‌های تلافی‌جویانه از شبکه فاکس‌نیوز آن را فرا گرفته‌اند؛ آنهایی که حاضرند حاکمیت قانون را در صورت دریافت دستور، کنار بگذارند. هر روز یک رسوایی رخ می‌دهد: کلاهبرداری در رمزرها، هواپیمای طلاکاری‌شده و معامله‌های شخصی در شبه‌جزیره عربستان تا بلغراد تا اتاق بیضی کاخ سفید.

در هر دوره‌ای از کاخ سفید و البته اطراف هر انسان موفق، افرادی قرار دارند که اطمینان حاصل می‌کنند رئیس‌جمهور تا جای ممکن خوب به‌نظر برسد. ابزارهای بسیاری از جمله کاغذهای یادداشت و تله‌پرامتر که به آن اتوکیو نیز می‌گویند و در اوایل دوران ریاست‌جمهوری رئیس‌جمهور ۷۹ ساله مورد استفاده قرار می‌گرفتند کم‌کم به عصای دست او و در نهایت به ابزاری برای پنهان‌کاری تبدیل شدند. اگر رئیس‌جمهور وارد اتاقی از حمایت‌کنندگان مالی شود و نتواند ۱۰ دقیقه‌فی البداهه صحبت کند، یعنی مشکلی وجود دارد. این اتفاق برای بایدن در سال ۲۰۲۳ افتاد. استفاده از اتوکیو به‌خودی‌خود ایرادی ندارد اما اینکه نتواند به سوال‌های حامیان مالی پاسخ دهد، موضوع دیگری است.

دلایل بسیاری برای پیروزی ظریف دونالد ترامپ در برابر کامالا هریس که تاریخ را برای همیشه تغییر خواهد داد، وجود دارد. یکی از آنها بدون شک، امتناع غم‌بار متصدی مسن در عمل به همان حرفی است که در کمپین ۲۰۲۰ خود اعلام کرده بود: جو بایدن خود را «پلی» به سوی آینده معرفی می‌کرد که ظاهراً منظور نسل آینده‌ای از رقابت‌کنندگان حزب دموکرات برای تصاحب اتاق بیضی بود. جیک تیر از سی‌ان‌ان و الکس تامپسون از آکسیوس در کتاب جدید خود به‌نام «نخستین گناه» گزارش جامعی از افول بایدن، پنهان‌کاری حلقه نزدیکانش و انتخاب فاجعه‌بار او برای رقابت دوباره در کاخ سفیدی گزارش داده‌اند که مجموعه‌ای از خودفریبی و خودبرتربینی آن را فرا گرفته بود. به‌گفته نویسندگان این کتاب، جو بایدن، اعضای خانواده‌اش و حلقه محدودی از مشاورانش، هر آنچه می‌توانستند برای پنهان کردن افول روزافزون ظرفیت‌های شناختی رئیس‌جمهور، انجام دادند.

قطعاً میزانی از گزارشگری خوب و تفسیرهایی در زمان واقعی درباره افول بایدن وجود داشت؛ اما قطعاً باید بیشتر از اینها می‌بود. «نخستین گناه» که بر اساس گفت‌وگوهای این دو روزنامه‌نگار با بیش از ۲۰۰ منبع آگاه نوشته شده، دعوی متقاعدکننده‌ای از این موضوع ارائه می‌دهد که کمترین دلیلی که چرا ترامپ الان روی کار است به عدم توانایی و تمایل بایدن به واگذاری قدرت به دموکراتی دیگر برمی‌گردد؛ اقدامی که توانست یک فاجعه سیاسی رقم بزند. نویسندگان این کتاب به دستاوردهای دولت بایدن هم اشاره می‌کنند که باعث طاقت‌فرساتر شدن روایت‌شان می‌شود.

اوایل هفته‌ای که گذشت، نیویورکر گزیده‌ای از کتاب «نخستین گناه» را منتشر کرد؛ خلاصه‌ای که در آن تیر و تامپسون روایتی از تعامل خیره‌کننده جورج کلونی، بازیگر آمریکایی با بایدن در یک مراسم جمع‌آوری حمایت‌های مالی، تعریف می‌کنند؛ تعاملی که منجر به نوشتن یادداشت تندوتیز کلونی در نیویورک‌تایمز شد که از دوست قدیمی خود خواست کناره‌گیری کند. (حتی حالا، حلقه نزدیک بایدن اصرار دارند که هر گونه صحبت از مشاعر از دست‌رفته رئیس‌جمهور پیشین نادرست است. یکی از سخنگوهای بایدن در پاسخ به گزیده‌ای که در نیویورکر منتشر شد نوشت: «هیچ‌کس نمی‌توانست بگوید که جو بایدن کجا یک تصمیم ریاست‌جمهوری یا سخنرانی ریاست‌جمهوری را ارائه می‌کرد و کجا نمی‌توانست کار خود را به دلیل افول ذهنی انجام بدهد.»)

▼ چرا حالا؟

دیوید رمنیک، از سال ۱۹۹۸ از دبیران نیویورکر و از سال ۱۹۹۲ از نویسندگان آن است، رمنیک در گفت‌وگو با تیر و تامپسون به برخی از موضوعات گسترده‌تر در کتاب‌شان پرداخته است. جیک تیر در پاسخ به این سوال که چرا الان و اینقدر دیر این کتاب منتشر شده؟ می‌گوید: «خیلی از ما کهولت جو بایدن و متقابلاً عدم توانایی در انجام کارهایی که قبلاً به آنها عادت داشت را در سرتاسر دوران ریاست‌جمهوری‌اش پوشش دادیم.» اما آنچه پوشش داده نشد، پس از اتمام انتخابات و زمانی است که افرادی که ماه‌ها و سال‌ها اصرار داشتند «حالش خوب است، حالش خوب است» ناگهان تمایل داشتند درباره آنچه در واقعیت اتفاق افتاده، صحبت کنند. تیر می‌گوید که پس از انتخابات بود که او و تامپسون توانستند نقطه نظر حلقه داخلی را دریافت کنند. تا پیش

روایت روزنامه نگاران

بررسی گزیده‌ای از کتاب «نخستین گناه» نوشته خبر
که به نقد رفتارهای رئیس‌جمهور سابق آه

یاس گل بایدن

شکست در اذعان اطرافیان بایدن به کاهش قدرت
آمریکا را به سمت انتخاب دونالد ت

عکس: Getty Images

از انتخابات، تنها نقطه‌نظر داخلی که منتشر شد انتشار گفت‌وگوی رابرت هور، دادستان ویژه با جو بایدن بود که سوال‌های بسیاری درباره توانمندی ذهنی بایدن در سال آخری که در کاخ سفید حضور داشت، مطرح کرد. تیر می‌گوید: «بعد از انتخابات، من با بیش از ۲۰۰ نفر صحبت کردم. آنها دیگر محدودیتی در گفت‌وگو و ترس از اینکه «اگر این را بگویم، جو بایدن برنده نمی‌شود یا کامالا هریس برنده نمی‌شود» نداشتند و صادقانه صحبت کردند».

اینکه قبلاً سکندری خوردن بایدن روی سن مراسم فارغ‌التحصیلی آکادمی هوانپرو را دیده بودیم در مقایسه با اینکه او نتوانسته نام جورج کلونی را به‌یاد آورد یا او را نشناسد، دو موضوع متفاوت است. کلونی علاوه بر یک سوپرستار هالیوودی، فردی است که دهه‌ها بایدن را می‌شناسد و سودآورترین رویدادهای جلب حمایت مالی را در تاریخ حزب دموکرات برگزار کرده است. تیر در ادامه می‌گوید، همه توجه شدیم که بایدن به‌جای امانوئل مکررون نام فرانسوا میتران را به کار برد اما در اینکه نتواند نام یکی از مشاوران ارشد خود را به یاد آورد، تفاوتی وجود دارد. تیر می‌گوید: «آنچه ما با نوشتن این کتاب متوجه شدیم این است که دور از لنزهای دوربین‌ها، اتفاق‌های بسیار بدتری افتاده.»

الکس تامپسون معتقد است که افراد و منابعی که در زمان واقعی از ماجراهای بایدن خبر داشتند با روزنامه‌نگاران روراست نبودند. با سریع‌تر شدن افول بایدن، آنها حلقه اطراف بایدن را تنگ‌تر کردند. این حلقه در پایان سال ۲۰۲۳ و در سراسر ۲۰۲۴ تا پیش از زمان برگزاری مناظره میان بایدن و ترامپ به‌طور قابل‌توجهی کوچک‌تر شد.

الکس تامپسون افراد حذف‌شده را مشاوران دیرینه، اعضای کابینه و مقامات ارشد معرفی می‌کند. حلقه بسیار داخلی‌تر شامل مایک دونیلون، مشاور ارشد بایدن، استیو ریشتی، رئیس‌دفتر بایدن در دورانی که معاون باراک اوباما بود و مشاور سیاسی بایدن در دوران ریاست‌جمهوری، آنی توماسینی، مشاور، آنتونی برنال، معاون مدیر کمپین ریاست‌جمهوری جو بایدن، جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی و آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه بود که به‌گفته تامپسون می‌گفتند «شما به ما بگویید، ما به او می‌گوییم.»

جیک تیر، خبرنگار سی‌ان‌ان

هیچ‌کس به معنای
واقعی کلمه به صورت
رئیس‌جمهور نگاه
نکرد که بگوید «این
کار غیرمستولانه
است. با وجود
خطرهای پیش‌روی
کشور، این قمار
خطرناک است.»
بایدن باید تقصیر خود
در پیروزی ترامپ را
بپذیرد.

الکس تامپسون، خبرنگار اکسیوس

آنتونی بلینکن در آخرین روزهایی که روی کار بود در یادگستی به رمنیک درباره بایدن گفت که «زمانی که در اتاق هستم، جو بایدن تمام قدرت‌هایش را دارد.» به‌گفته بلینکن او ممکن است اسمی یادش برود اما می‌تواند تعامل کند، تصمیم بگیرد و هر آنچه را از یک رئیس‌جمهور انتظار می‌رود، انجام دهد.

جیک تیر معتقد است که مسائل دیگری نیز در این رابطه مشخص شده‌اند. یکی از بیشترین موضوعاتی که جو بایدن را به وجد می‌آورد مسائل مربوط به امنیت ملی بود؛ ناتو، خاورمیانه و روسیه و اوکراین. تیر می‌گوید: «من شکی ندارم که او درباره این موضوعات با بلینکن صحبت می‌کرد و همچنین این جلسات، در زمان اوج عملکرد او برنامه‌ریزی می‌شدند؛ ۱۲ یا یک بعدازظهر.»

نتایج تحقیقات الکس تامپسون نشان می‌دهد که بین ساعت ۱۰ تا ۴ بهترین زمان عملکرد بایدن بود، اما او هر روز در این مدت زمان در اتاق بیضی حضور نداشت. بایدن زمان زیادی را در محل اقامت خود می‌گذراند. به‌گفته الکس تامپسون بررسی چندین ماه از تقویم داخلی نشان می‌دهد که برنامه زمان‌بندی او به‌ویژه در اواخر سال ۲۰۲۳، در زمانی که سفر نمی‌کرد، بسیار کنترل‌شده بود. در بعضی از روزها زمانی که به اقامتگاه می‌رفت، شام می‌خورد و ساعت ۴:۳۰ بعدازظهر به‌خواب می‌رفت.

به‌گفته یکی از مشاوران ارشد «شغل رئیس‌جمهور گرفتن تصمیم‌های سخت و مخایره کردن آنها به مردم آمریکاست.» به‌گفته او «(بایدن) همیشه می‌توانست کار اول (یعنی تصمیم‌گیری) را انجام دهد. اما نمی‌توانست با مردم آمریکا ارتباط برقرار کند و در طول ریاست‌جمهوری‌اش بدتر هم شد. جیک تیر می‌گوید شما از رئیس‌جمهور می‌خواهید که تصمیمات مردم آمریکا و رهبران کشورهای غربی نیاز دارند که به رئیس‌جمهور آمریکا اعتماد داشته باشند.

به‌گفته یکی از مشاوران بایدن، بیماری کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰ تراژدی بزرگ و فاجعه‌باری را برای مردم آمریکا رقم زد اما هدیه‌ای برای بایدن بود چون به او اجازه داد تا برنامه‌ریزی بسیار بی‌جنب و جوشی را برای کمپین خود داشته باشد که عمدتاً با تماس‌های اینترنتی از طریق اپلیکیشن زوم انجام می‌شد.